

Ina proposta per l'emprim d'avust 2015

■ **(anr/gc) I na passa strusch in onn ch'i na vegn betg discutà – en connex cun la festa naziunala – davart il Psalm svizzer ni l'imni naziunal.** La proposta vegn questa giada dad ina vart ch'è bain legitimada, ma ch'ins na spetgass betg senz'ater, numnadamain da la Societad svizra per l'util public (Schweizerische Gemeinnützige Gesellschaft), fundada 1810 a Turitg, danunder ch'era l'autur dal text criticità ussa derivava. Quella associaziun propona e realisescha activitads spiertalas e materialas en favur dal beinstar general. Dapreschent vegn ella timunada da l'antieriura cussegliera naziunala cristiandemocratica *Judith Stamm* (LU) che ha era presidà il cussegl naziunal 1996/1997. Entaifer quella societad d'util public datti era la cumissiun dal Rütli ch'organisescha onn per onn la festività naziunala a la tgina da la confederaziun.

Pertge midar il text?

Il text da l'imni naziunal «Trittst im Morgenrot daher...» («En l'aurora la damaun, Ta salida il castganun...») deriva bainchapi dal politicher liberal-radical, editur e poet Leonhard Widmer

da Turitg. Quella versiun saja – uschia pretendan quels che la vulan midar per tut pretsch, memia serrada ed era antiquada. In text, adattà a noss temp, dessi dapli valor a l'imni naziunal. Ina nova versiun chattassi er pli blera acceptanza tar il pievel ed effectuassi ch'el vegniss chantà cun dapli entusiassem. Il Psalm svizzer cun sias strofas plein religiun e cardientscha cristiana dettia i perquai era en ils cudeschs da chant da la baselgia catolica ed evangelic-refurmada. Il text da Leonhard Widmer saja era bler memia romantic e patetic per nos dis. Sco facit pudess ins constatar – mo quai na dian quels che vulan al midar betg – ch'el saja per ussa memia religius (sco chant ed oraziun da baselgia).

La melodia duai restar

La melodia dal Psalm svizzer che deriva dal pader cisterciens Alberik Zwyssig da Wettingen e d'origin uranais, duai dentant restar. Cumponì aveva el quella melodia sco chant liturgic per il Graduale dalla messa (cun text dal psalm Diligam Te Domine). Vid la melodia saja i da far be pitschnas midadas, essend ella acceptada fitg vastamain sur ils

cunfns linguistics ora. Dal reminent è il Psalm svizzer vegnì introduci provisoriamain 1961 e definitivamain 1981 sco imni naziunal.

Nov text fin igl 1. d'avust 2015

La Societad svizra da l'util public vegn ussa ad agir e scriver ora ina concurrenza per in nov text da l'imni naziunal. Sin la festa naziunala 2015 duess quel gia vegnir introduci uffizialmain. Quai text duai dentant cuntegnair senn e cuntegn da la preambula da la Constituziun federala e saja mintgamai dad inoltrar en duas linguas naziunalas.

Dubis giustifigads

Ins astga dubitar, schebain concepir e lu surtut s'unir sin in nov text va uschè spert. Tuttas emprovas – ed igl è stà differentas da vuler midar insatge vid l'imni naziunal – han numnadamain adina fatg naufragi: pervi dad alternativas na acceptablas. Ed anc avant paucs onns ha sez il Cussegl federal, che ha già decretà a ses temps quest imni svizzer, demussà – sin ina intervenziun parlamentara – zunt nagina chapientscha per vulair midar insatge vid il Psalm svizzer.